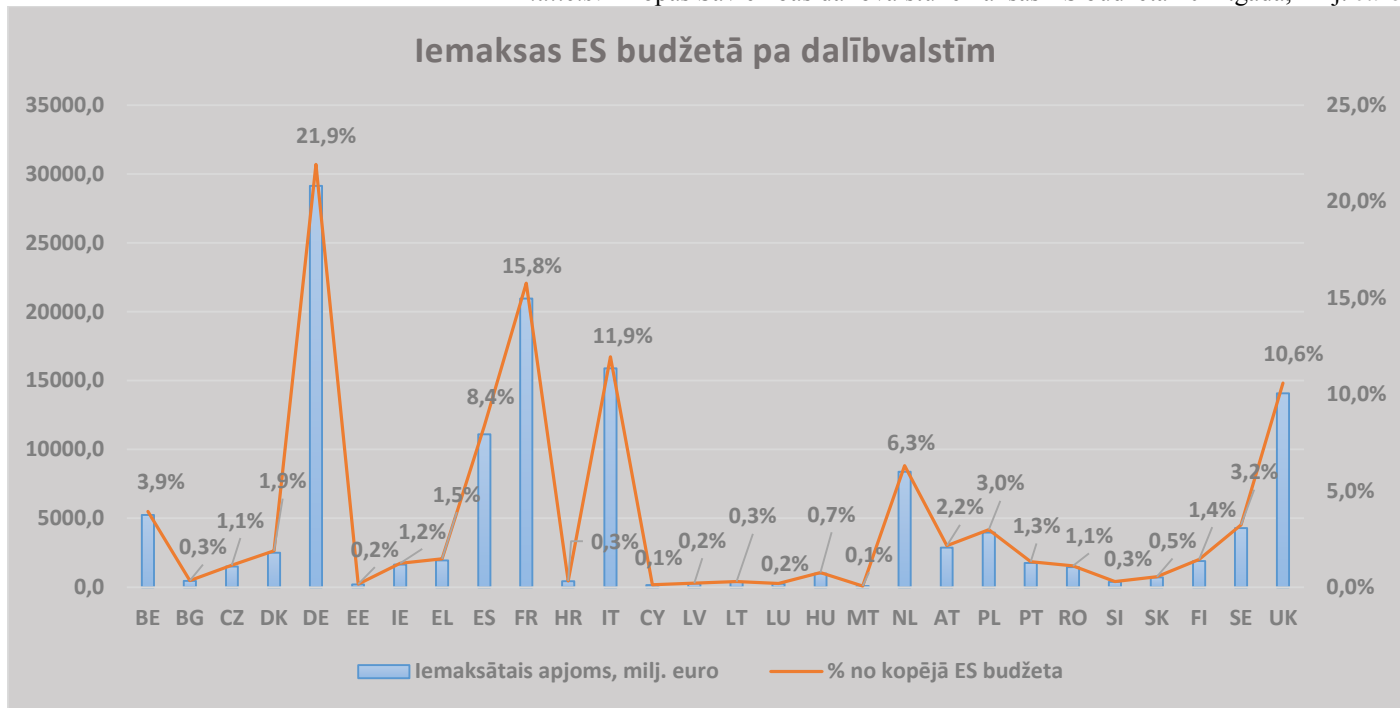

2014.gads ir pirmais gads jaunajā plānošanas periodā (pašreiz spēkā daudzgadu finanšu shēma (DFS) 2014.-2020.gadam), kad no jauna tiek uzsāktas un ieviestas septiņu gadu plānošanas perioda programmas.

Eiropas Savienības budžeta ienēmumi

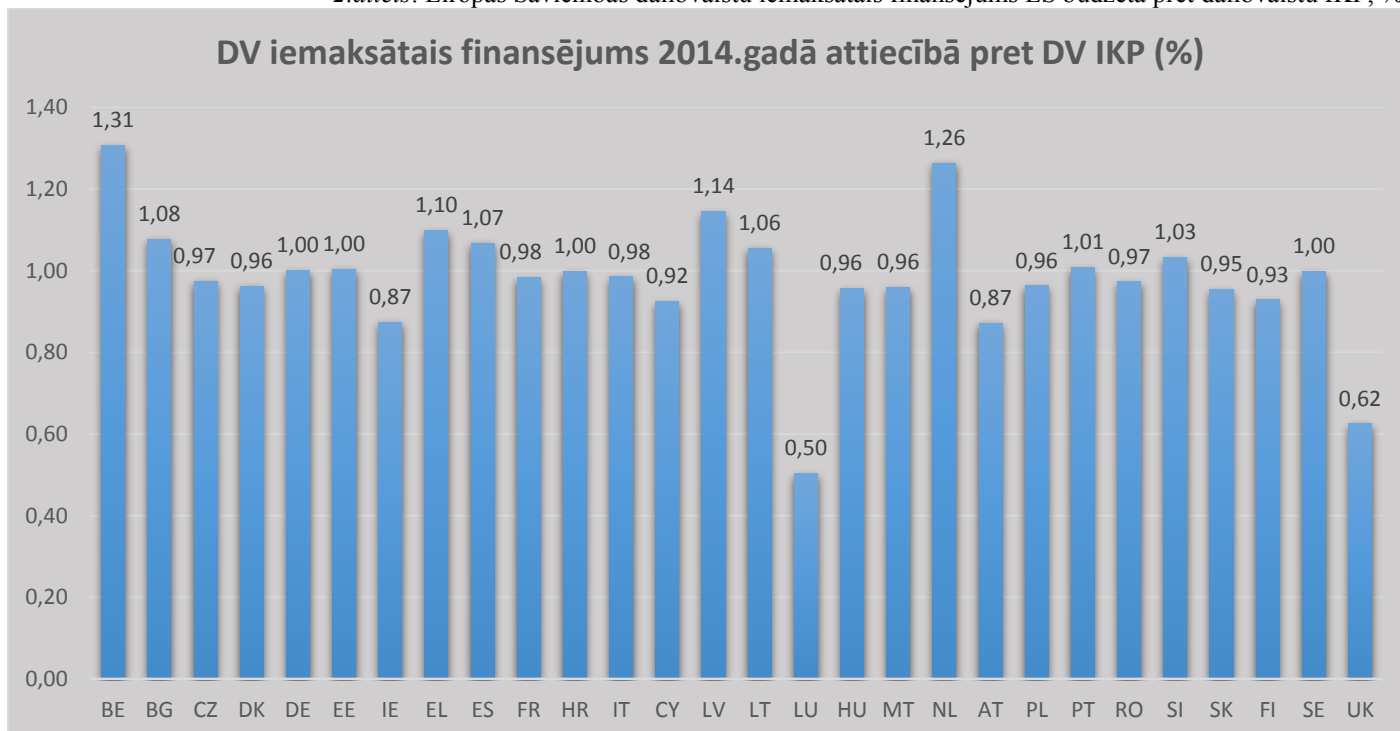
2014.gadā **Latvijas** iemaksas Eiropas Savienības (ES) budžetā sastādīja 270,0 milj. *euro*. No kopējās summas, kuru ES dalībvalstīm (DV) kopīgi bija jānodrošina ES budžetā 2014.gadā jeb 132 961,3 milj. *euro*, Latvijas iemaksa sastāda 0,2%, kā norādīts 1.attēlā. Tas Latviju visu 28 dalībvalstu sarakstā ierindo 24. pozīcijā.

1.attēls: Eiropas Savienības dalībvalstu iemaksas ES budžetā 2014.gadā, milj. *euro*

Attiecinot valstu iemaksas pret to iekšzemes kopproduktu (IKP), Latvija ierindojas 3. pozīcijā visu dalībvalstu vidū, tā kā Latvijas iemaksātais apjoms sastāda 1,14% no tās 2014.gada IKP (23 850,9 milj. *euro*).

2.attēls: Eiropas Savienības dalībvalstu iemaksātais finansējums ES budžetā pret dalībvalstu IKP, %

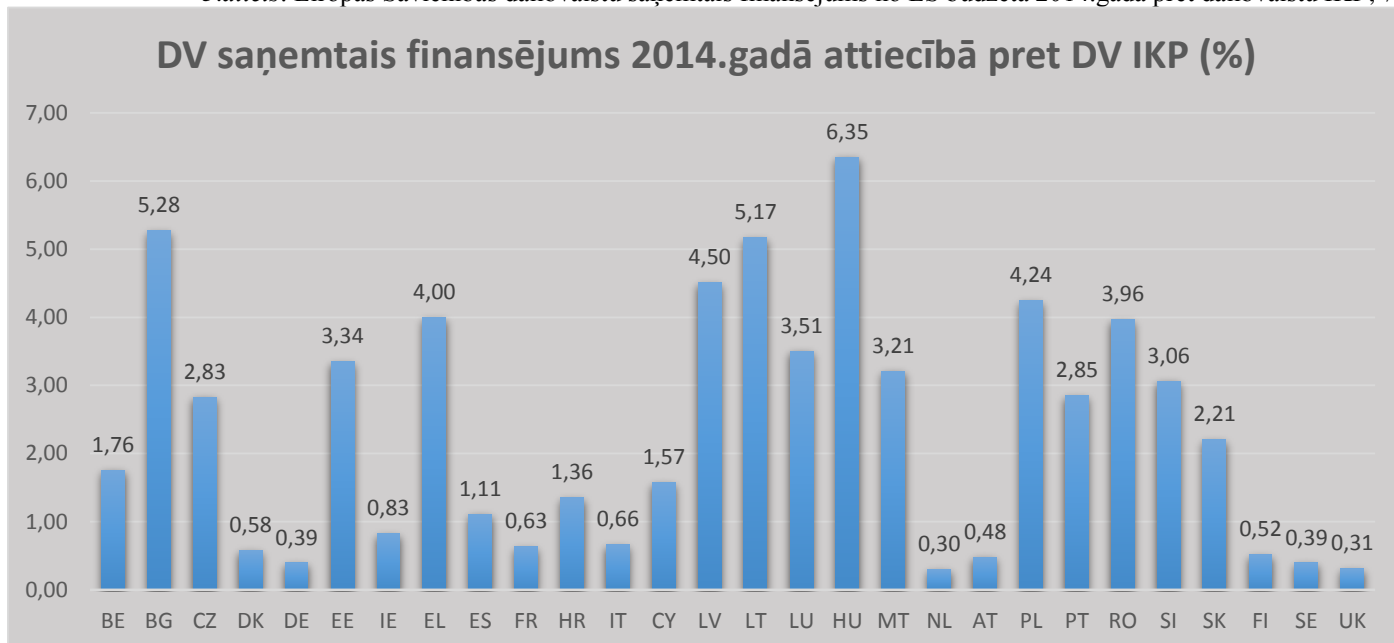

Eiropas Savienības budžeta izdevumi

Tā kā 2014.gads ir pirmais jaunajā DFS, tekošie ES budžeta izdevumi ir vērsti uz atjaunotajām prioritātēm un īstenotajām nozaru politikām. Izdevumi paredzēti konkurētspējas un nodarbinātības veicināšanai, ekonomiskās un sociālās kohēzijas nodrošināšanai, dabas resursu saglabāšanai un lauksaimniecības politikas realizācijai, iekšējās drošības un tiesiskuma jomai, Eiropas ārējai politikai, tāpat arī izdevumi nepieciešami ES institūciju administratīvo funkciju nodrošināšanai.

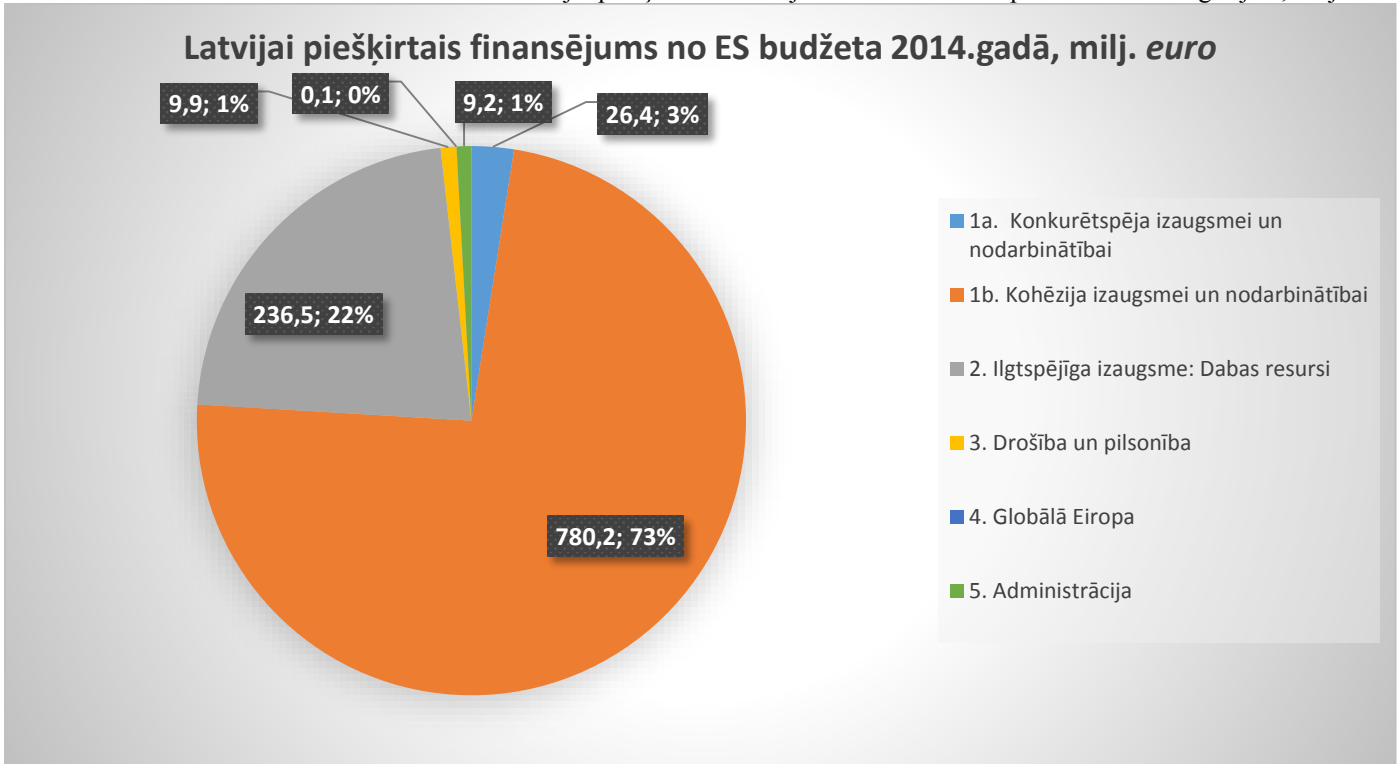
Arī Latvija, kā ES dalībvalsts, saņēma līdzfinansējumu kopējo politiku ieviešanai, kas 2014.gadā kopumā sastādīja 1 062,2 milj. *euro* jeb 0,8% no kopējiem ES budžeta izdevumiem (128 564,8 milj. *euro*), kuri izmaksāti dalībvalstīm. Attiecinot dalībvalstu saņemto finansējuma apjomu no ES budžeta pret katras DV iekšzemes kopproduktu, Latvija ierindojas 4.vietā starp visām 28 dalībvalstīm. Procentuāli Latvijas saņemtie līdzekļi no ES budžeta sastāda 4,5% no Latvijas IKP.

3.attēls: Eiropas Savienības dalībvalstu saņemtais finansējums no ES budžeta 2014.gadā pret dalībvalstu IKP, %

2014.gadā ikgadējo rēķinu apmaksai Latvija lielāko summu jeb 780,2 milj. *euro* (73% no kopapjoma) saņēmusi 1b budžeta izdevumu apakškatēgorijā *Ekonomikas, sociālā un teritoriālā kohēzija*. Tā ietver lielākās ES finansētās programmas kā Eiropas Reģionālās attīstības fondu (ERAF), Eiropas Sociālo fondu (ESF) un Kohēzijas fondu (KF). Otrā lielākā budžeta izdevumu kategorija, kuras ietvaros Latvija saņēma finanšu līdzekļus un EK veikusi rēķinu apmaksu 236,5 milj. *euro* apmērā (22% no kopapjoma), ir budžeta izdevumu kategorija *Ilgspējīga izaugsme: dabas resursi*. Šīs izdevumu kategorijas ietvaros Latvija, tāpat kā citas dalībvalstis realizē projektus saņemot līdzfinansējumu Kopējās lauksaimniecības politikas īstenošanai no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF), Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda (EJZF). Zinātnes, pētniecības, transporta un enerģētikas, kā arī mazo un vidējo uzņēmumu atbalsta projektu realizācijai no budžeta izdevumu kategorijas *Konkurētspēja izaugsmei un nodarbinātībai*, Latvija 2014.finanšu gadā saņēmusi līdzfinansējumu 26,4 milj. *euro* apmērā (3% no kopapjoma). Šīs nozares ietvaros Latvija realizē projektus un piedalās tādās programmās kā *Apvārsnis2020*, Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments (CEF), Erasmus un instruments mazo un vidējo uzņēmumu konkurētspējas veicināšanai (COSME). Salīdzinoši mazāku līdzfinansējumu Latvija 2014.gadā saņēmusi migrācijas politikas un iekšējās drošības, kultūras, un civilās aizsardzības politikas ieviešanai, īstenojot projektus un iesniedzot rēķinus apmaksai budžeta izdevumu kategorijā *Drošība un pilsonība* 9,9 milj. *euro* apmērā (1% no kopapjoma).

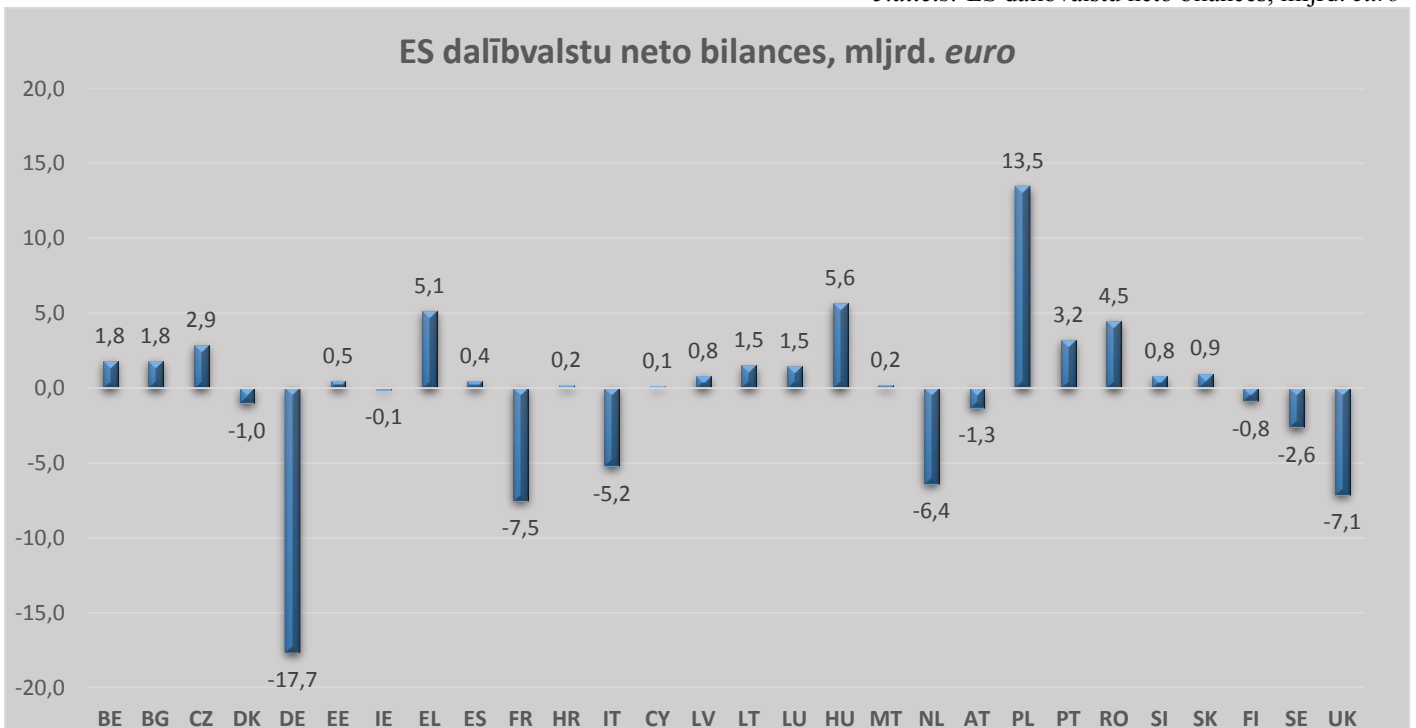
4.attēls: Latvijai piešķirtais finansējums no ES budžeta pa izdevumu kategorijām, milj. euro

Neto bilance

Attiecinot dalībvalstu veiktās iemaksas ES budžetā pret saņemto finansējumu no budžeta, valstis klasificējas neto maksātājvalstīs un saņēmējvalstīs. Analizējot rādītājus redzams, ka 2014.gadā lielāko līdzfinansējuma apjomu ES finansēto programmu un projektu rēķinu apmaksai saņēmusi Polija, Spānija, Ungārija, Rumānija, Portugāle, un Čehija. Savukārt, lielākās iemaksas 2014.gadā ES budžetā veikušas Vācija, Francija, Apvienotā Karaliste, Nīderlande un Itālija. Latvijas neto bilance līdz šim ir bijusi pozitīva un arī 2014.gadā sastāda 0,8 mljrd. euro, tā kā šajā gadā Latvija iemaksājusi Savienības budžetā 270,0 milj. euro, savukārt, saņēmusi dažādu programmu ietvaros kārtējā gada laikā 1 062,2 milj. euro.

5.attēls: ES dalībvalstu neto bilances, mljrd. euro

Attiecinot dalībvalstu neto bilances iemaksātājās un saņemtājās euro vienībās, Latvija 2014.gadā par katru iemaksāto euro ES budžetā pretī ir saņēmusi vidēji gandrīz 4 euro. Kā norādīts 6.attēlā, lielākās neto

maksātājvalstis par katru iemaksāto *euro* pretī saņem tikai daļu no tā jeb 0,50-0,67 *euro* centus. Savukārt, lielāko neto saņēmējvalstu iemaksāto un saņemto *euro* attiecība svārstās no 4-6 *euro* par katru iemaksāto valūtas vienību.

6.attēls: ES dalībvalstu saņemtā finansējuma apjoms uz 1 iemaksāto *euro*

